

*Tijdschrift voor
heemkunde
folklore en
oudheidkunde*

ALFAIDIS

België-Belgique
P.B.
3300 Tienen 1
2/3954

145
M. GUILLUY A
NERMSTRAAT 35
3320 HOEGAARDEN

Uitgiftekantoor 3300 Tienen 1

Hougaerde près Tirlemont

Pensionnat du Val Virginal, dirigé par les Sœurs de l'Union au Sacré Cœur.
Institut Sainte-Anne. Facade Interieure. Jardin Français.

V.U. E. Grooten
Residentie Beatrijs 169
3300 Tienen
tel: 016/81.72.35

Driemaandelijks DEC. - JAN. - FEB. 2002

Heemkundige Kring 't Nieuwhuys vzw

Ernest Ourystraat 2-4 3320 Hoegaarden

Statuten verschenen in het Belgisch Staatsblad 19.1.1967

corr. adres:
Residentie Beatrijs 169
3300 Tienen
016/81.72.35

Alpaïdis

Driemaandelijks tijdschrift voor heemkunde, folklore
en oudheidkunde

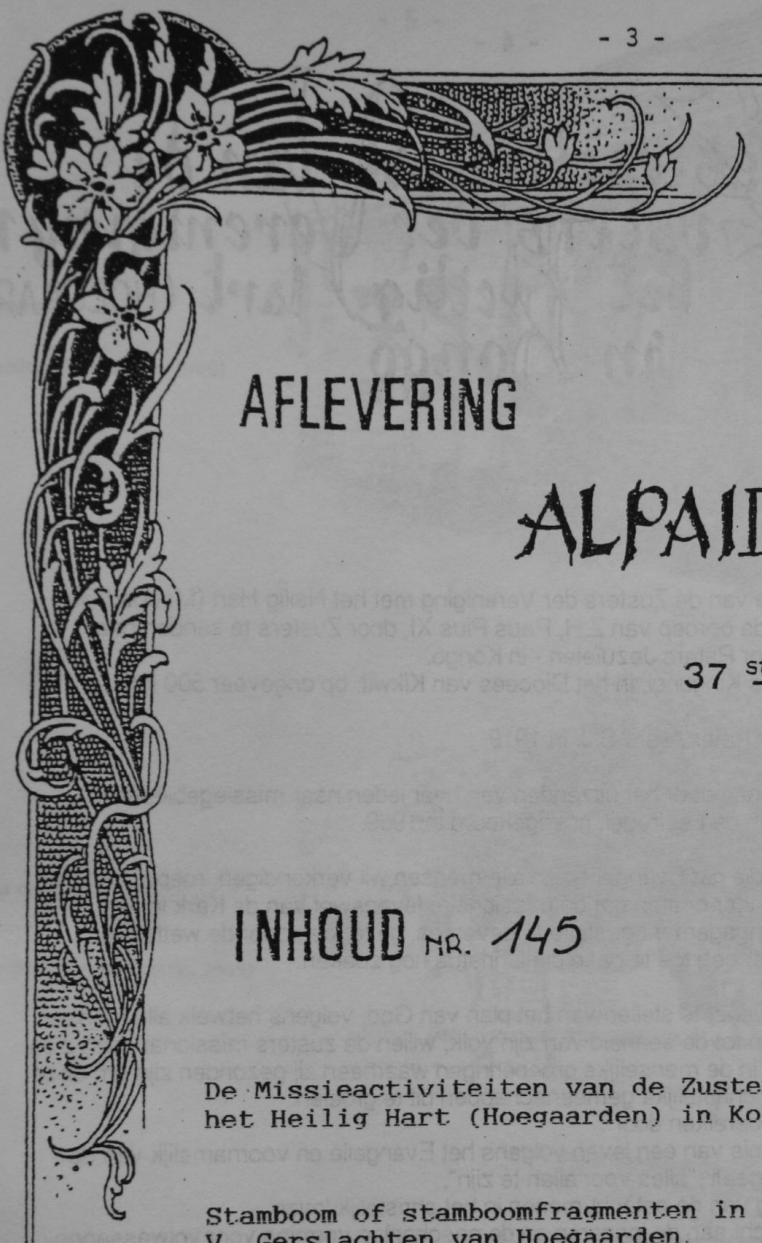
Uitgegeven door "De Vrienden van 't Nieuwhuys"
Hoegaarden

Gedeponeerd bij de Koninklijke Bibliotheek van België onder het nummer BD 23.350

Rekeningnummer: 310-0370021-52

Alle artikels uit dit tijdschrift mogen vrij overgenomen worden mits
bronvermelding.

Druk Ripova, Vianderdal 12 3300 Tienen - tel en fax.- 016/81.83.55.

AFLEVERING

ALPAIDIS

37 ^{ste} jaargang

INHOUD nr. 145

De Missieactiviteiten van de Zusters der Vereniging met
het Heilig Hart (Hoegaarden) in Kongo.

Stamboom of stamboomfragmenten in het archief der
V. Gerslachten van Hoegaarden.

De Missieactiviteit van de Zusters der Vereniging met het Heilig Hart (HOEGAARDEN) in Kongo

Een kort overzicht.

In 1926 gaf de Congregatie van de Zusters der Vereniging met het Heilig Hart (Moederhuis - Hoegaarden) gevolg aan de oproep van Z.H. Paus Pius XI, door Zusters te zenden naar missieposten - gesticht door Paters Jezuïeten - in Kongo.

De eerste bestemming was Kingungi, in het Diocees van Kikwit, op ongeveer 500 km. ten Oosten van Kinshasa.

De post werd gesticht door Pater Allard S.J. in 1919.

Wat de Congregatie betrachtte door het uitzenden van haar leden naar missiegebieden in Kongo, werd omschreven in de Leefregel, goedgekeurd in 1969.

Ad Gentes, 1. In een Kerk die het Evangelie aan alle mensen wil verkondigen, roept Christus sommigen onder ons op om de missionaire levenswet van de Kerk in een persoonlijk engagement gestalte te geven en, gezonden door de wettelijke overheid, naar hen toe te gaan die Christus nog zoeken.

Ad Gentes, 2. Om zich in dienst te stellen van het plan van God, volgens hetwelk alle mensen geroepen zijn tot de eenheid van zijn volk, willen de zusters missionarissen zich inschakelen in de menselijke groeperingen waarheen zij gezonden zijn om deze te helpen tot christelijke gemeenschappen uit te groeien.

Dit willen zij bereiken door :

- het getuigenis van een leven volgens het Evangelie en voornamelijk van de liefde die ingeeft "alles voor allen te zijn",
- de inwijding van de catechumenen in het christelijk leven,
- het onderricht aan de jongeren en de naschoolse vorming voor volwassenen, met eerbied voor de rijkdom der lokale cultuur,
- de verzorging van de zieken,
- de bevordering van het lekenapostolaat,
- de aandacht voor het ontluiken van religieuze roepingen onder de inlandse bevolking.

Naarmate de hiërarchie evenals het autochtoon laikaat hun verantwoordelijkheden opnemen, zullen de missiezusters hun medewerkers worden.

Vier zusters maken deel uit van de eerste groep zendelingen.

Zuster Hildegard, Elisabeth Pichon (47), van Keulen (Duitsland), de overste.

Zuster Anne-Marie, Lucie Soille (25), van Jodoigne

Zuster Jeanne de la Croix, Madeleine Gilson (26), van Braine le Comte,

Zuster Marie Patrice, Bridget Kelly (36), van Kildysart (Ierland).

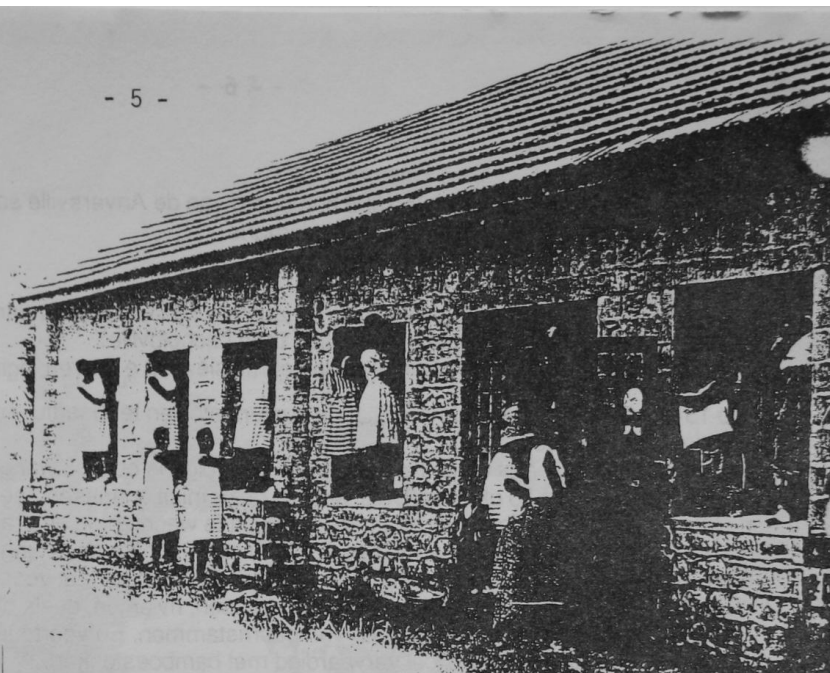
Deze zusters worden vergezeld door een lekehelpster - verpleegster,

Juffrouw Louise Vandervelpen, van Hoegaarden.

Gedurende zes jaar zou zij een toegewijde medewerkster zijn van de zusters, om vervolgens Carmelites te worden in België, en in die hoedanigheid terug te keren naar Kongo.

Grote schoonmaak

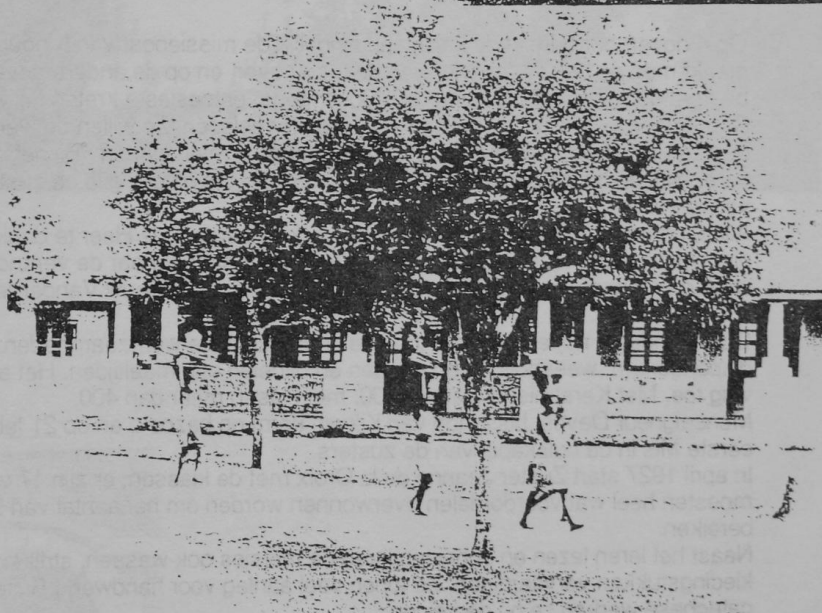
(leerlingen huishoudschool, ca 1960)

Vertrek

houden op hun hoofd

(gebouw pedagogische humaniora, 1965)

Terugkeer naar de school na de vakantie

(veerpont op de Lukula)

De groep vertrekt op 13 augustus 1926 aan boord van de Anversville samen met twee Paters Jesuïeten, Pater Hamerlinck en Pater Meulemans.
Op 2 september ontschepen zij in Matadi.

De zusters begeven zich naar Kisantu bij de Zusters van O.L.Vrouw van Namen.
Juffrouw Vandervelpen reist naar Kinshasa (toen Leopoldville).
Bedoeling is een stage doormaken resp. in het missiewerk en de verpleging in de tropen.

Op 15 oktober komt Pater Cuylits S.J. de zusters afhalen te Kisantu, en Juffrouw Vandervelpen te Leo.

De reis gaat voort, eerst op de Kongostroom , vervolgens op de Kwango en de Kwilu. Men bereikt Leverville op 20 oktober. Daar worden onze missionarissen zeer hartelijk onthaald door de Soeurs de Sainte Marie, van Namen. Verplicht te wachten op de dragers wordt het hier een tweede stage. Op 29 oktober arriveren de 120 dragers, onder de leiding van Frère Raymond. Gedurende vijf dagen worden zusters en bagages (basismateriaal voor de nieuwe post) door de afrikaanse rimboe gedragen : savane, moerassen, riviertjes, deels doorwaadbaar, deels voorzien van liane-bruggen of bruggen van boomstammen. En voortdurend klimmen en dalen, gezeten in een tippoy (draagstoel vervaardigd met bamboestokken).

Op 4 november bereikt de karavaan eindelijk de missiepost van Kingungi. Met de veerpont steekt men de Lukula (bijrivier van de Inzia) over, en op de andere oever wordt de groep begroet door Pater De Ceuleer en 400 jongens: entoesiaste kreten ter verwelcoming ! Dan komen vrouwen, meisjes en kinderen toegelopen. Ze willen de kleren en de handen van de zusters raken ... en maar dansen en vreugdekreten slaken ! Bij het huis van de Paters verschijnt de rijzige gestalte van Pater Thienpont die gelukkig is de zusters te mogen verwelkomen.

Allen, paters, zusters, het volk gaan de kerk binnen om de Heer te danken die de nieuwgekomenen tot het missieapostolaat riep. Vandaar naar de veranda van het zusterhuis waar de massa wordt verwijderd. De vier zusters en Juffrouw Vandervelpen zijn eindelijk thuis.

Op maandag 8 november beginnen ze de missionaire werkzaamheden: catechese, dispensarium, weeshuis, voorbereiden en uitdelen van maaltijden. Het aantal kinderen neemt vlug toe. Met Kerstmis, ongeveer 300, met Pasen meer dan 400.

Monseigneur Devos, bisschop van Kikwit, komt op bezoek, en op 21 februari celebreert hij de eerste Mis in de huiskapel van de zusters.

In april 1927 start Zuster Jeanne de la Croix met de klassen; er zijn 17 vrijwilligsters. Er moesten heel wat vooroordelen overwonnen worden om het aantal van 50 leerlingen te bereiken.

Naast het leren lezen en schrijven leren de meisjes ook wassen, strijken, verstellen en kledingstukken vervaardigen. Ze tonen veel aanleg voor handwerk. Buiten de klassen en de catechese werken ze op de velden.

De missie kent een snelle bloei, maar blijft niet gespaard van beproevingen. Meerdere malen is er brand - niet te verwonderen met de strooien daken - dan het instorten van een slaapzaal en, in 1932, een epidemie van meningitis die talrijke slachtoffers maakt.

In 1929 komt een jonge zuster, Zuster Martine (24) Suzan Mac Bride (geboren in Glasgow - de eerste equipe vervoegen.

In augustus 1930 verlaten vier nieuwe missiezusters het moederhuis om naar Kongo af te reizen, nl. Zuster Colette (39) Marie Jannes van Messelbroeck.

Zuster Odile (34), Bertha Lodewijckx, van Hoegaarden, niet van Jw. Vandervelpen.

Zuster Rumolda (24) Catherine Hanley, van Gelinare Co Limerick - Ierland.

Zuster Marie Alphonse (30) Camilla Boeye, van Burcht.

Zuster Colette en Zuster Odile doen een stage van tropische geneeskunde te Leopoldville.
Zuster Rumolda en Zuster Marie Alphonse zetten hun reis verder. Dat gaat via Leo- Bandundu - Kikwit per boot, vandaar in camion tot Kingandu, en verder in tippoy.

Eerste vetrek, op de Anversville, aug 1926

Eerste groep missiezusters

De aankomst van dit nieuwe viertal maakt het mogelijk vier zusters te zenden naar de post van Kimbau, op de Inzia, eveneens bestuurd door Paters Jezuïeten.

Het vertrek naar Kimbau heeft plaats op 24 november.

Reizen af naar de nieuwe post :

Zuster Hildegard, de overste, Zuster Colette, Zuster Marie Patrice, Zuster Martine en Juffrouw Vandervelpen.

Men trekt in tippoy doorheen mooie landschappen en dichte wouden. Vanop de brug op de Luië kunnen de reizigers een waterval van 40 m. hoog bewonderen. In Kinzofo wordt er overnacht in de "sombolo", een loods opgericht door de Staat om blanken op doortocht te beschutten. 's Anderendaags vroeg, Eucharistieviering en om 7 u. is men terug op weg. De natuur is wondermooi. Ziedaar de Inzia die door een diep versneden vallei slingert. Ze dalen af; bochten en nog bochten. De dragers zetten het op een loopje en men bereikt Kimbau een uur voeger dan voorzien.

De veerpont ligt klaar. Men laadt in: tippoy's, koffers en de karavaan. Pater Meulemans laat twee geweerschoten knallen, het afgesproken signaal van de aankomst. Onmiddellijk is de toegangsweg vol met kinderen, wuivend met vlaggetjes. De Paters Butaye en d'Hoye komen de zusters verwelkomen. Even een bezoek aan de kerk waar de kinderen een lied zingen, en dan naar het nieuwe huis van de Paters waar het middagmaal wordt genomen, gevolgd door het bezoek van de post.

Het huis van de zusters is omringd door fruitbomen : citroen- en mandarijnboomen, sinaasappel- en papaaibomen. De volgende dagen verkennen de zusters de velden, in tippoy. Ze bewonderen de rijst-, maniok-, maïs- en bonenvelden.

Vanaf de aanvang geven ze catechese, tot grote voldoening van de inlandse meisjes. Zonder dralen wordt ook gestart met inwijding in allerlei manueel werk: naaldwerk, weven van rafia, wassen, strijken ... en werk op de akkers voor het voedsel van de kinderen, die weldra het aantal van 250 bereiken.

Ook het dispensarium wordt spoedig opgericht voor de zieken. Zuster Colette en Juffrouw Louise hebben de handen vol. Het werk voor de zuigelingen begint met zes christene moeders, maar breidt zich vlug uit voor de heidense.

Bijposten worden weldra opgericht op enkele kilometers van Kimbau.

Het bezoek van koning Kiamfu van Mupelinges, en van de chef van Kimbau getuigen van de goede ingesteldheid van de bevolking t.a.v. de nieuwgekomen zusters.

In 1932 geeft de algemeen overste met haar raad gehoor aan de dringende oproepen van de Paters S.J. en van de missiezusters van Kwango, door het zenden van zusters naar de post van Kingandu.

Op 24 september heeft vanuit Hoegaarden het vierde vertrek van missionarissen plaats.

Zuster Dominique (31) Catherine Twomey, van Clonmoyle, Co Cork, Ierland.

Zuster Augustine (26), Brigit Hogan, van Crogh Co Limerick, Ierland.

Zuster Marie Mechtilde (26) Simone Lejeune, van Ittre.

Op 6 oktober 1933 verlaten het moederhuis om af te reizen naar Kongo:

Zuster Alice, Andrée Druet, (22) van Nijvel.

Zuster Marie Emile, (26) Irène Lodewijckx van Hoegaarden, zuster van Zuster Odile.

Worden bestemd voor de post van Kingandu:

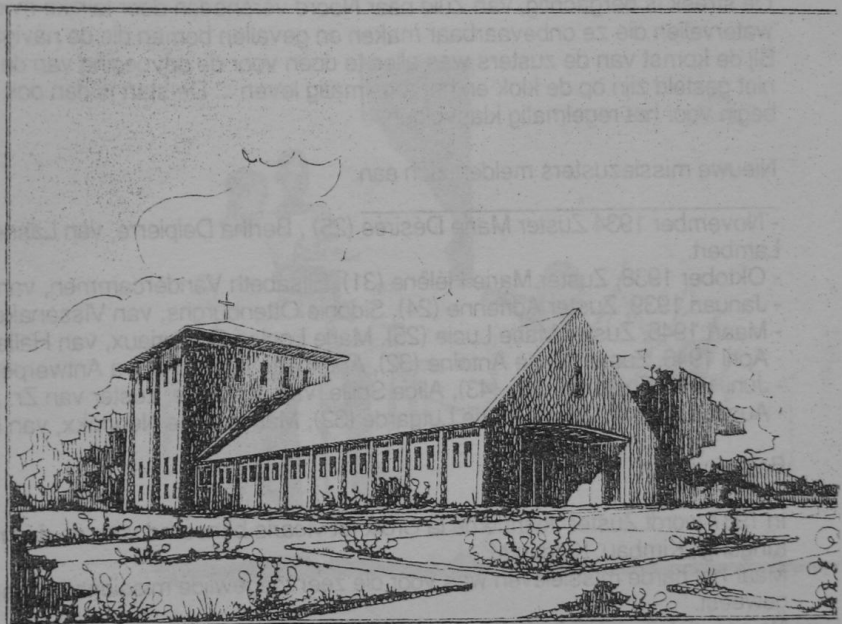
Zuster Hildegard, als overste. In Kimbau wordt ze vervangen door Zuster Colette.

Zuster Marie Patrice, Zuster Marie Mechtilde, Zuster Alice en Zuster Marie Emile.

De zusters Dominique en Augustine worden gezonden naar Kimbau.

De tweede kerk van Kingungu

De statige kerk van Kingungu

(gebouwd in 1948)

Het modelhuis (Huishoudschool Kingungu)

Kingandu, op de Kwenge, is een mooie missiepost die sinds drie jaar bestaat, bij de aankomst van de zusters.

Men vestigt er dezelfde werken als in Kingungi en in Kimbau, onder leiding van de Paters Toye en Van Doorslaer, nl.: catechumenaat

onderwijs
dispensarium
lazaret - hospitaal
raadpleging voor zuigelingen
materniteit
werk van de verloofden.

De missieposten van de Zusters van de Vereniging met het Heilig Hart zijn gevestigd in een moeilijk te bereiken gebied,

Kingungi en Kimbau liggen in een arme, achterlijke streek. Het gebied van Kingandu is welvarender en de bevolking is er soepeler.

De streek is bergachtig, van Zuid naar Noord versneden door talrijke rivieren, sommige met watervallen die ze onbevaarbaar maken en gevallen bomen die de navigatie vertragen.

Bij de komst van de zusters was alles te doen voor de opvoeding van de inlandse meisjes die niet gesteld zijn op de klok en het regelmatig leven ... De start is dan ook moeizaam, vooral het begin voor het regelmatig klasvolgen.

Nieuwe missiezusters melden zich aan.

- November 1934 Zuster Marie Désirée (25), Bertha Delpierre, van Lasne - Chapelle St. Lambert.

- Oktober 1938, Zuster Marie Hélène (31), Elisabeth Vandercammen, van Enghien.

- Januari 1939, Zuster Adrienne (24), Sidonie Ottenburghs, van Vissenaken.

- Maart 1946, Zuster Marie Lucie (25), Marie Louise Couturiaux, van Halle.

- April 1946, Zuster Marie Antoine (32), Antoinette Nierinckx, van Antwerpen.

- Juni 1947, Zuster Imelda (43), Alice Soille, van Jodoigne, zuster van Zr. Anne Marie.

- Augustus 1948, Zuster Marie Lutgarde (32), Marie Josée Nierinckx, van Ittre.

Beproevingen.

In 1937 wordt Zuster Jeanne de la Croix tot vicaris benoemd voor de drie missieposten : Kingungi, Kimbau, Kingandu.

Maar het harde missieleven was voor die zeer toegewijde missionaris zeer zenuwslopend geweest.

Na een plotse en hevige crisis moest ze terug naar België om er psychiatrisch verzorgd te worden. Ze zal niet meer herstellen en overlijdt in Leuven op 9 februari 1950.

In april 1939 wordt de goede Zuster Colette getroffen door de slaapziekte. Ze leek te herstellen, en men overweegt de terugkeer naar België, wanneer haar krachten afnemen en ze haast schielijk overlijdt.

Dan komt de grote beproeving van de oorlog 1940 - 45 die zwaar weegt op onze gemeenschappen in Kongo.

Er komt geen nieuws meer van de Belgische huizen, van de families, waar zich bittere beproevingen voordoen. Ook de verzendingen zijn onderbroken.

Een te lang ononderbroken verblijf in de tropen verzwakt de gezondheid en vergt de definitieve terugkeer van Zuster Hildegarde, Zuster Marie Patrice e Zuster Marie Emile, in 1946.

Zuster Odile en Zuster Marie Alphonse, terug in België met verlof, op het ogenblik van de mobilisatie van het Belgisch leger, worden er geblokkeerd tijdens de ganse duur van de oorlog. Zuster Odile keert terug naar Kongo in december 1945, Zuster Marie Alphonse in 1946. Haar apostolaat aldaar zal van korte duur zijn.

Ze moest worden gehospitaliseerd in Kikwit om er een ingreep te ondergaan die men als onveilig beschouwde. Helaas, het kost haar leven, op 17 juli 1948.

Zuster Augustine moet definitief naar België terugkeren in 1938. Twee pogingen van missionair leven hadden haar onaangepastheid bewezen, aan het tropisch klimaat.

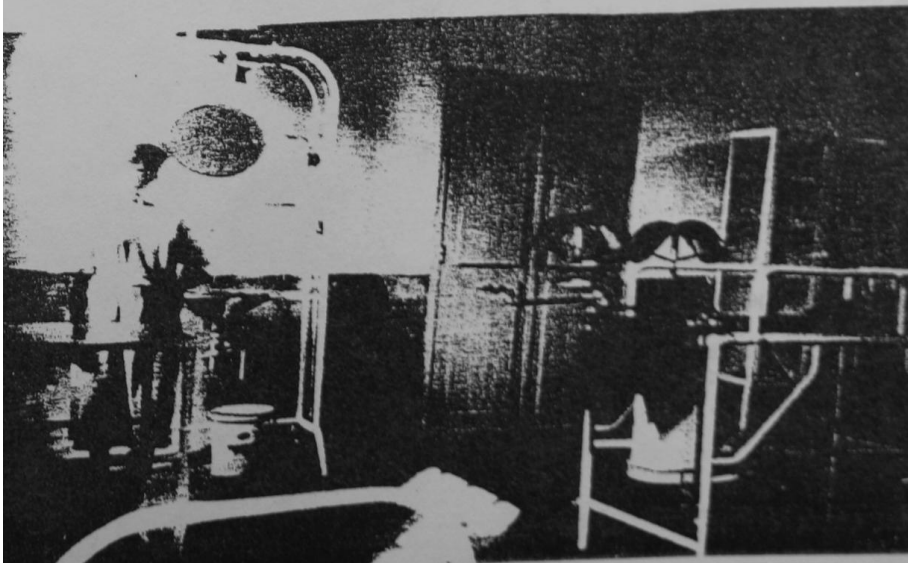

Een impressie van de beginsituatie onderwijs
(Kingungi, tegenover de nieuwe slaapzaal)

Verzorging van wonden in het dispensarium van Kimbau (Zuster Colette en assistente)

De verloskamer (mater)

Overdracht van een missiepost : Kingandu, in 1947.

De oorlog had de komst van nieuwe missionarissen belet. De missie-activiteiten, in de domeinen van onderwijs en verpleging vooral, nemen steeds meer uitbreiding.

De algemeen overste, Zuster Lamberta, en haar raad moeten beslissen tot de overdracht van één van de missieposten. Monseigneur Van Schingen, Bisschop van Kikwit, opteert voor de overdracht van de post van Kingandu.

In vol missionair rendement wordt deze post overgedragen aan de Zusters Annunciaten van Heverlee.

1951 Jubileum van 25 jaar missie in Kongo.

Sinds 25 jaar werken de Zusters van de Vereniging met het Heilig Hart in Kongo, ten dienste van de humane en christelijke vorming van de Afrikaanse vrouw.

Dit jubileum wordt luisterrijk gevierd in Kingungi, in juli 1951 in aanwezigheid van Monseigneur Guffens, en van de algemeen overste, Zuster Lamberta, die bij deze gelegenheid naar Kongo reist. Ze verblijft drie maanden bij haar missiezusters.

Te voren werd dit jubileum gevierd in het moederhuis te Hoegaarden, door een boeiende tentoonstelling, van 25 februari tot 4 maart 1951.

De Paters Severin en Simonis S.J. verleenden hun deskundige medewerking aan deze tentoonstelling en brachten prachtig materiaal mee.

Het thema was :

" Van het inlands leven naar de bekroning van het christelijk leven : het christelijk huwelijk, het religieuze leven en het priesterschap langs het onderwijs, sleutel van de beschaving."

Een ontroerend ogenblik bij de openstelling van deze tentoonstelling, toen Zuster Lamberta tijdens haar toespraak, de namen uitsprak van de 21 missionarissen.

Bij deze gelegenheid schrijft Monseigneur Van Schingen:

"Les Religieuses de Hoegaarden savent s'adapter aux circonstances et sans rien perdre de leur dévouement admirable, elles ont pris les grades nécessaires pour pouvoir donner au Gouvernement de la Colonie entière satisfaction et continuer ainsi leur apostolat, sans cesse remis au point ...

Je suis heureux de savoir que Hoegaarden sera en fête et qu'on placera nos chères Missionnaires en évidence et à l'honneur, pour tout le travail réalisé en ces 25 années d'apostolat. Mon grand désir est qu'on fasse mieux connaître ce beau dévouement dans tous les domaines : scolaire, social, et hospitalier; toutes les créations dues aux soeurs ; les magnifiques résultats obtenus aux points de vue religieux et civilisateur; les projets en cours plus beaux encore si possible ..."

Tijdschrift "Missi" - 5 mei 1951.

Na deze heuglijke jubileumviering mag Kingungi de volgende nieuwe missiezusters verwelkomen.

Zuster Laurence, Laure Belva (38), van Brussel, in 1952.

Zuster Emmanuel, Marie Van Molkot (46), van Woluwé-Saint-Lambert.

Zuster Ermeline, Alice Rens (30), van Tienen.

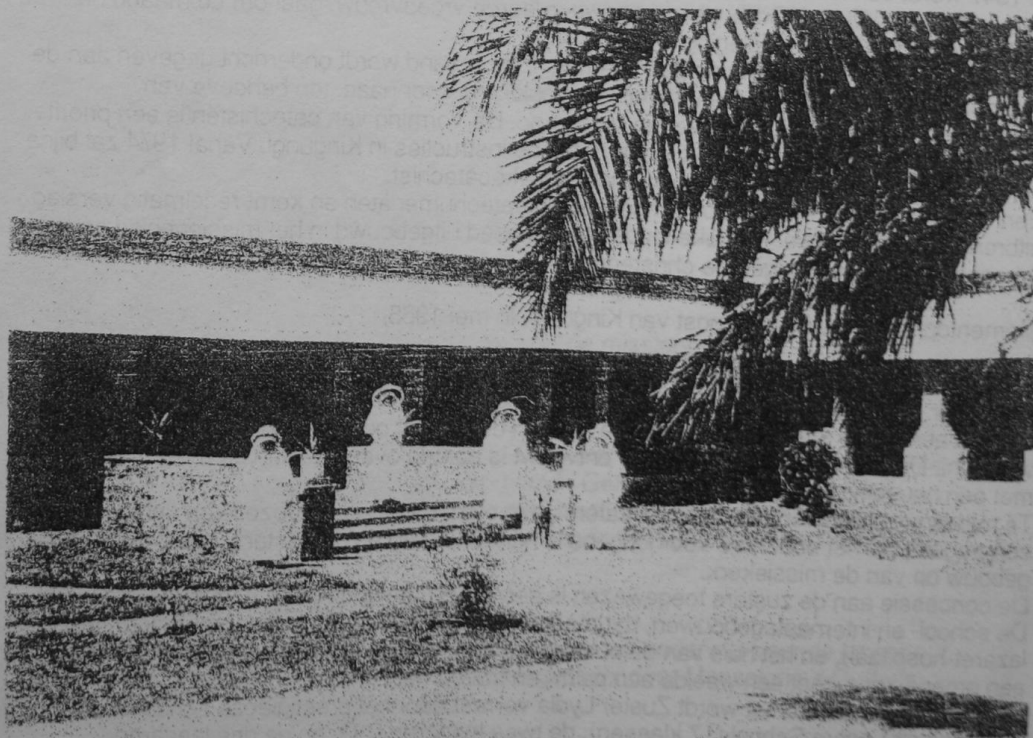
Overdracht van de post van Kimbau.

In 1956, moet de post worden overgedragen omwille van het tekort aan gekwalificeerd personeel.

De Zusters Carmélites de la Charité, een Spaanse apostolische congregatie, zullen het werk voortzetten. Zuster Marie Antoine blijft nog een gans jaar in Kimbau, om deze zusters op de hoogte te brengen van het runnen van de post.

Eerste zusterhuis (Kingungi)

Het definitieve zusterhuis van Kingungi(1945)

1960 Kongo wordt een onafhankelijke staat.

Er heerst in Kingungi niet veel agitatie vooraf.

Een echte agitator is er niet. Enkele onderwijzers nemen deel aan meetings met Kamitatu, een politicus van die tijd.

30 juni gaat voorbij zonder problemen. 's Avonds van die beruchte dag wordt er gedanst want, l'Indépendance is voorbij !! Alles blijft in de plooiën. Na het verlof hervatten de scholen. De Belgische territoriale agent wordt vervangen door een Zaïrese "chef de collectivité" die zich in het begin als heer en meester wil doen doorgaan.

Nu missen de zusters de vriendschappelijke betrekkingen met de Familie Vander Elst, en hun wekelijkse bezoeken na de zondagse hoogmis ...

Na de invoering van de onafhankelijkheid komen nog drie nieuwe missiezusters naar Kingungi.

In 1962, Zuster Georgette (31), Georgette Holsbeek, van Ezemaal.

In 1963, Zuster Maria (27), Maria Torsin, van Budingen

In 1966, Zuster Marguerite (27), Marguerite Balthazar, van Chénée.

Gestadige groei in al de sectoren.

In 1945 telt de Lagere School van Kingungi zes klassen.

Er is ook een eerste en tweede leerjaar in bijposten.

Spoedig wordt nu een Ecole Ménagère opgericht. Ze kent twee niveaus :

périmaire (na het tweede leerjaar, voor leerlingen van meer dan 13 jaar);

postprimaire (na het zesde leerjaar).

Deze huishoudschool evolueert naar Ecole Ménagère Pédagogique, voor de vorming van monitricen die onderwijs mogen geven in de eerste graad.

Vanaf 1961 komt er algemeen vormend secundair onderwijs; twee jaar C.O. (cycle d'orientation) en drie jaar Humanités Pédagogiques dat een brede uitstraling zal kennen.

Van verre, zelfs vanuit Kinshasa komen meisjes naar Kingungi om zich te bekwamen tot onderwijzeres.

De school van de post van Kimbau houdt nagenoeg gelijke tred met Kingungi.

De sector van de verpleging kent eveneens een constante uitbreiding.

In 1947 wordt een nieuw dispensarium gebouwd en een nieuwe Materniteit, constructies in cementblokken. Zuster Odile, de zeer gewaardeerde vroedvrouw, gaat om de maand naar de dorpen voor de kinderraadpleging.

Marialegioen en sociale vorming gaan samen. Elke maand wordt onderricht gegeven aan de moeders, in twee bijposten. Een "foyer", met opleiding voor naad, ten behoeve van ongeschoolde meisjes, functioneert in Mosambo. De vorming van catechisten is een prioriteit voor Zuster Marie Lucie. Ze geeft systematische instructies in Kingungi. Vanaf 1974 zal bijna elk dorp een catechumenaat hebben, met een lekecatechist.

Een "chef de cercle" staat in voor ongeveer vijf catechumenaten en komt regelmatig verslag uitbrengen op de missie. Het lekenapostolaat is goed uitgebouwd in het missiegebied en kan rekenen op zeer geëngageerde christenen.

Momentopname in de missiepost van Kingungi, in mei 1965.

Bij haar eerste bezoek aan Kingungi vindt Zuster Lydia daar een bloeiende missiepost. De natuur is er prachtig. De post is gevestigd langs de linkeroever van de Lukula, rivier die men na een brede strook galerij-woud te hebben doorkruist per diep, oversteeft met een veerpont. De ruime vallei die zich daar ontvouwt is aan de overzijde van de rivier afgezoomd met een heuvelrij.

Te midden van de gebouwen van de paters Jezuïeten, de broeders Jozefieten (inlandse congregatie die het onderwijs voor jongens in handen heeft) en de zusters, rijst het statige gebouw op van de missiekerk.

De concessie aan de zusters toegewezen is een model geworden van ruimtelijke ordening. De school- en internaatgebouwen, het medisch kwartier (met dispensarium, materniteit, lazaret-hospitaal), en het huis van de zusters met de mooie siertuin zijn smaakvol ingeplant in een groene zone, met een weelde aan palm- en fruitbomen.

De dag na haar aankomst wordt Zuster Lydia verrast door het prestigieuze schoolfeest vanwege de Lagere School (17 klassen), de twee leerjaren C.O. en de drie leerjaren

Humanités Pédagogiques waar de meisjes naast algemene vorming ook een adekwate voorbereiding krijgen op de loopbaan van onderwijzeres in de lagere scholen. Bij het schouwen naar de prestaties van deze meisjes, op muzikaal en litterair gebied begrijpt Zuster Lydia dat het Lycée Nto Lutondo (= source d'amour, vertaling naar Kikongo, van Heilig Hart), zo'n goede reputatie geniet ... jawel tot in Kinshasa. Haar bezoeken aan de klassen van de volgende dagen bevestigen die indruk. Hier krijgen de leerlingen een degelijke humane en pedagogische vorming. De post van Kingungi bruist van leven.

Amper hebben de zusters het ontbijt genomen, rond 6 u. 30, en daar komen reeds mensen aan ... Vrouwen vnl., met hun jongstgeborene op de heup en een mand op het hoofd met wat maniok, bananen, aardnoten. Ze proberen te verkopen of te ruilen tegen een kledingstuk, wat eetwaar, soms wat zout dat schaars wordt.

Catechisten van de brousse komen richtlijnen vragen of verslag uitbrengen over hun werk. Mannen komen naar werk zoeken. De "agent du développement", een Zaïrees, komt praten over een aan de gang zijnde project van maniokweek ... Het is een ononderbroken processie om hulp of gehoor te vragen. En het duurt tot het middaguur...

Sommige dagen hebben hun apart karakter.

Op zondag is de hoogmis een feestelijke belevenis. De ruime kerk zit vol. De mensen zijn te voet gekomen, van heinde en ver. Sommige dorpen van het missiegebied liggen op vele km. afstand. De zondagliturgie is opgeluisterd met vreugdevolle zangen, ritmisch handgeklap en dans. Daartussen, gekweel van talrijke baby's.

Op donderdag geschiedt traditioneel de raadpleging van de zuigelingen. Dit gaat gepaard met raadgevingen over voeding en hygiëne.

Vrijdag is de dag van de maniokmarkt en van de pre-natale raadplegingen. Ook komen er dan koppels die hun kindje willen laten dopen. Ze krijgen een "malongi" (catechese). Dit moet driemaal geschieden voor het toedienen van het sacrament.

Een reële handicap voor de materniteit en de ziekenverpleging is de afwezigheid van een dokter. Voor ernstige gevallen moet er gereden worden naar Masi-Manimba (120 km.), of naar Mosango (150 km.), of naar Yasa (200 km.).

Buiten de gewone bedrijvigheid brengt de aanwezigheid van Zuster Lydia nog bezoekers bij. Mensen van de omgeving komen haar bezoeken met een geschenk : aardnoten, eieren en soms, een heuse (levende) kip !

Een onvergetelijk gebeuren die maand mei, in de Betidi Kieze = Vallée joyeuse, zoals de leerlingen van Kingungi hun school doopten ! ...

1967. Rebelle van de Mulelisten.

Kingungi leeft in de greep van de angst bij de geruchten betreffende de opstand van Mulele. Maar echte moeilijkheden ontstaan er niet.

De mannen die op de missiepost werken komen naar de zondagmis met pijl en boog, om desnoods bescherming te bieden ... "Je weet maar nooit ..."

De opmars van de Mulelisten wordt gestuit op 100 km. van de missiepost.

Afrikanisering van de lokale kerk.

De eerste priester van het missiegebied Kingungi is Louis Nioka; hij wordt gewijd op 7 augustus 1950. Een aantal zonen van de streek volgen zijn voorbeeld : Gerard Kulungu (1958); Paul Kifolo (1976); Ignace Matensi (1983), thans rector van het Groot Seminarie van Kalonda; Robert Mangala (1983); Onesime Sindani (1983); Anaclet Kandodi (1992); Léon Makulau (1995); Sylvain Mukulu (1996).

Talrijk zijn ook de engagementen in het religieuze leven.

In 1945 komen de eerste broeders Jozefieten naar Kingungi om het onderwijs voor de jongens in handen te nemen. Het betreft een inlandse congregatie, gesticht door Monseigneur Guffens, toen coadjutor van de Bisschop van Kikwit, in 1935.

Ze doen er al die jaren goed werk. Minstens vier jongens van de streek treden er binnen. Anderen engageren zich in Europese congregaties : de Jezuïetenorde, de Société du Verbe Divin; de Passionisten, de Claretainen.

Wat de meisjes betreft. In 1949 treden twee postulanten van Kingungi binnen in een inlandse congregatie "Les Soeurs de Sainte Marie du Kwango." Dit voorbeeld zal door menige anderen worden gevolgd.

Ook Europese congregaties trekken meisjes aan : Soeurs des pauvres (Italiaanse congregatie); Soeurs de Sainte Marie de Namur; Soeurs de la Charité de Namur; Annuniaden (van Heverlee); Carmélites de la Charité (Spaanse congregatie); Passionisten (Tienen); Soeurs de la Providence et de l'Immaculée Conception (Champion - Diest).

Twee Zairese meisjes, Jacqueline Makandala en Anastasie Miti treden binnen bij de Zusters van de Vereniging met het Heilig Hart. Ze engageren zich door eeuwige geloften, resp. in 1972 en 1979. De éne is actief in het onderwijs, de andere in de verpleging.

Vanaf 1945 zijn inlandse priesters ingeschakeld in het missiewerk in Kingungi. Ze nemen hun intrek bij de Paters Jezuïeten. Clement Ngunga, de eerste van deze reeks is ook de eerste priester afkomstig van Kikwit.

In 1969 wordt Monseigneur Lefèvre S.J. de laatste Belgische Bisschop, vervangen door een Kongolees, Monseigneur Alexandre Nzundu. Hij zal het Bisdom Kikwit besturen tot 1985, jaar van zijn overlijden.

Heden is Monseigneur Mununu, een Kongolese Trappist, Bisschop van Kikwit. Zijn secretaris, Abbé Constant Basabana bracht twee maanden door in België, in 1998, en verbleef in Mariadal te Hoegaarden.

Intussen hebben ook de Jezuïeten hun kaders geafricaniseerd.

In 1974 benoemen zij een Kongolees tot provinciale overste van de P.A.C., Province d'Afrique Centrale, Pater Pasupas. Na zijn eerste ambtstermijn komt hij als overste naar Kingungi in 1980.. Tijdens zijn tweede abtstermijn als provinciaal overlijdt hij na een verkeersongeval. Hij wordt opgevolgd door Pater Matungulu.

In 1990 geven de Jezuïeten de post volledig uit handen om het apostolaat toe te vertrouwen aan drie inlandse priesters. Twee onder hen doen de "itinérance", het brousse-apostolaat, efficiënt geholpen door Zuster Marie Lucie. De derde is pastoor van de parochie.

Samenwerking met de Spaanse "Carmélites de la Charité" - Overdracht van de post van Kingungi.

Intussen moesten meerdere zusters Kongo verlaten omwille van hun hoge leeftijd of gezondheidsproblemen.

In 1981 zijn ze nog met twee Belgen. Vier Spaanse zusters - van de congregatie die de post van Kimbau overnam - leven en werken samen met hen te Kingungi. Die gemengde gemeenschap - daar zijn ook nog twee Zairese zusters bij - runt de post in de beste onderlinge verstandhouding.

In de school (thans 6 jaar Humanités Pédagogiques) en de verpleging werken sinds een aantal jaren tal van inlandse mannen en vrouwen.

Toch moet er dringend naar een oplossing gezocht worden voor de toekomst.

Die zal er komen vanwege de genoemde Spaanse zusters.

In maart 1981 worden de eerste schikkingen getroffen voor de overname van de post.

Onze twee Zairese zusters beslissen over te gaan naar de Spaanse congregatie. Ze zijn er gelukkig en de zusterlijke banden met de Zusters van de Vereniging met het Heilig Hart blijven onderhouden..

Zuster Marie Lucie, in Zaïre sinds 1946, blijft sinds maart 1983 - terugkeer van Zuster Maria Torsin - als enige zuster van onze congregatie, nog 11 jaar in Kingungi. Ze deelt volledig het leven van de Spaanse en Zairese zusters. Ze blijft er ten dienste van het brousse-apostolaat, vnl. de vorming van catechisten.

In juni 1994 roept het bestuur van de congregatie haar definitief terug naar Hoegaarden.

De Zusters van de Vereniging met het Heilig Hart hebben Kongo verlaten na een aanwezigheid van 68 jaar.

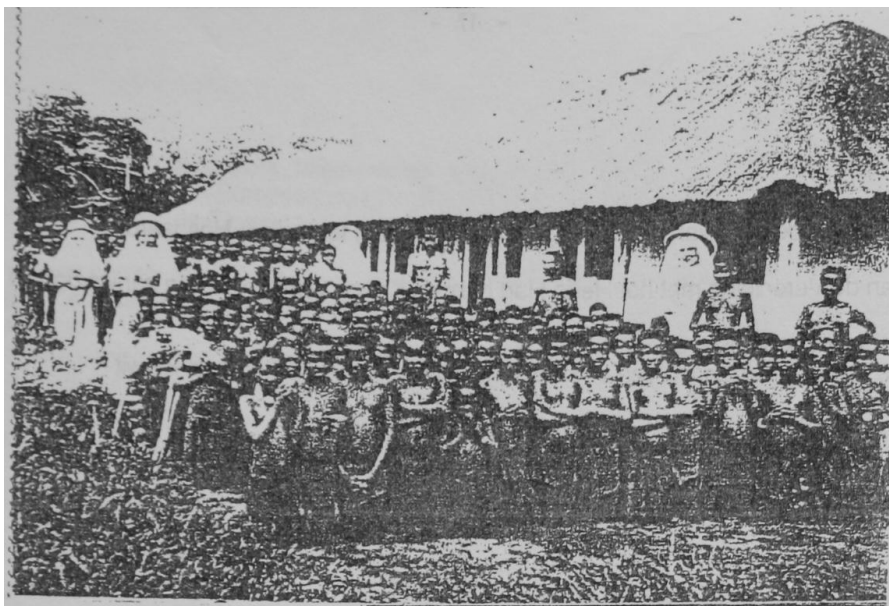
Maar de fakkel werd doorgegeven ...

Grotendeels is hij nu in de handen van de lokale christelijke gemeenschap van Kikwit - Kingungi.

Moge de vlam levendig blijven spijs moeilijkheden en tegenwind.

Die wens vertrouwen wij toe aan de Meester van de Oogst.

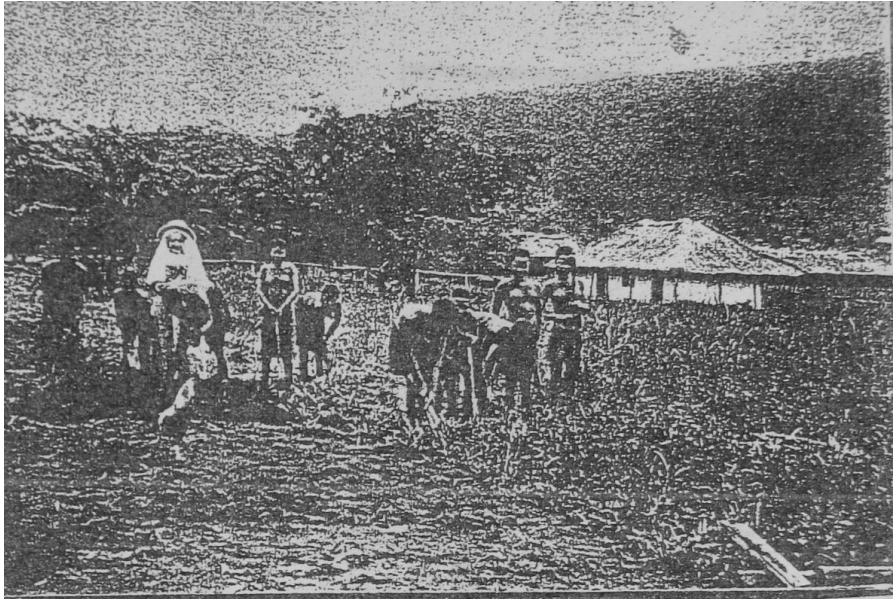
1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

MISSION DES SOEURS DE L'UNION AU S.C., GINGUNGI S/LUKULA, KWANGO
MAISON-MERE A HOUGAERDE, PRES TIRLEMONT (Série I)

- 1 La maison de Soeurs et leurs premières élèves
- 2 Une visite d'un chef puissant et bon à la mission
- 3 Mademoiselle Louise, l'infirmière, à la pharmacie chez les Soeurs
- 4 Premier débroussage à la mission
- 6 Les filleulles des marraines belges au jour de leur baptême
- 7 Nos orphelins, abrités par le manioc
- 8 L'église paroissiale à Gingungi
- 9 La classe d'ouvrages manuels à la mission
- 10 Revenant de la source avec leurs provisions d'eau

Stambomen of -fragmenten in het Archief der V Geslachten van Hoegaarden

Ausloos
Beeckmans de Schore
Bauchau
Bietens
Berwouts
Buellens
Blyckaerts
Bonjean
de Borckgrave d'Altena
Bormans
Bourmanne
Brasseur
Bruloi
Bueckens
Calu
Caluwaerts
Cans
Casseau
Cluckers
Coenegras
Coenen
Collart
Coquilhat
Cypers
Damsin
Davidts
de Beaulieu
Debroeck
de Chentinnnes
Defoer
Dehennin
De Kinder
Delacroix
Delfosse
Delvaux
De Pas
Devroye
Dewaelheyns
Dewelde
De Wilde
Dotremont
d'Outremont
Drossaert
Dumont
Evrard
Fallu
Finoulst

Fourie
Fumier
Gilis
Gasia
Geerts
Godts
Goordts
Goossens
Groetaers
Guelluy
Hendrickx
Hardiquet
Hermans
Hettich
Hoebancx
Hombrouck
Houwaer
Huens
Huybens
Immens
Janssens
's Jagers
Kinnaer
Laenen
Lameyns
Lebegge
Lochy
Lodewyckx
Loriers
Lowet
Loyaerts
Machiels
Maes
Maisin de Wahenges
Malevé
Maryssael
Massa
Matterne
Medaers
de Meeus
Merckelbach
Meugens
Michel
Michotte
Nijs
Paenhuys
Pardon
Peeters
Pieraerts
Putseys

Quinot
Raeymaeckers
Ralis
Rega
Renson
Roberti de Winghe
Ruttens
Saelmaeckers
Saenen
Schepers
Schoelmeesters
Schoensetters
Sprengers
Stapel
Steenwegen
Stockmans
Stroobants
Struys
Sweerts
Swellen
Tomsin
Taelemans
Tits
Toletti
Tritsmans
Troost
Van Autgaerden
Vandenbempt
Vandenbosch
Vandeput
Vandermeulen
Vanderschilde
Vanderstraeten
Vander Velpen
Vandiest
Van Dormael
Van Duynhoven
Van (den) Dyck
Vanex
Van Goidtsnoven
Vanhaegendoren
Van Hamme
Van Herbergen
Van Langenhove
Van Leemputten
Vanmol
Van Montenaeken
Van Nerum
Van Nerom
Van Osmael

Van Roy
Van Spinagiën
Van Simphoven
Van Tricht
Van Weddingen
Verhaeren
Vinckenbosch
Vleminckx
de Wouters d'Oplinter
Wuyts

Van al deze families die wortels hebben te Hoegaarden of de oude Vrijheid Hoegaarden heeft het Archief van de V Geslachten documentatie.

Een aantal stambomen werd gepubliceerd in het kader van 't *Nieuwhuys VZW*, nm. de stambomen Cypers, Dotremont, Loriers, Sweerts en Van Autgaerden.

Een aantal stambomen werd elders uitgegeven, de voornaamste zijn de genealogie *Bormans* (in *Brabantica II*) en de genealogie *Van Hagendoren* (door J. Vander Velpen in *Eigen Schoon en de Brabander*).

De familiegeschiedenis *Van Nerum* (met die van naamverwante families) verschijnt in het trimesteriële tijdschrift *Familiegeschiedenis* sinds 1960, periodieke uitgave die sinds 1971 ook de familiegeschiedenis van de *V notabele geslachten van Hoegaarden* onderzoekt en publiceert.

Nieuw boek van Léon Lecock

Grimdenaar Léon Lecock legde zopas de laatste hand aan een nieuw boek over een Tiense familie "De famiele Distel". Het is een verhalenbundel, geschreven in het Tiens dialect, over een koppel dat vroeger in Avendoren woonde.

De Distels hebben echt bestaan. De vrouw, Nîe Distel, was zonder meer het lelijkste mens van Avendoren. Haar man, Fa, een nietsnut, een dronkelap. Fa had schrik van Nîe. Als ze kwaad was, heeft hij meer dan eens slaag van de pook gekregen.

Wat Nîe en Fa allemaal hebben uitgehaald, is later een eigen leven gaan leiden.

Léon Lecocq: *"Het groetste gedieëlte van wà Nîe en Fa an d' hand g' had hèmme, és gebuid vuur den ourelog, intige ter tasse en e koppel ter noë. In den teed hei Bert Parloor zoaliger intige artekels geschrijven uiver de famiele Distel. Bert beschrif d'ò in Nîe Distel às het lillekste mins dà d' in Avendoure rondliep. Z' hâà ne kop gelèk ne gros-casse, dree kirre zoe dik às de kop van ne gewoeëne mins, twee klèn vèrrekesouge, malleruize tånne, ne schieëve mond bé 'n mestasj dee s' alle dree dage moest afscheëre en twee dikke vratte oep huur dobbel kin. Ver de rèst was ze vierkantig en ze kruipelde e békke.*

Nîe was getrood bé Fa. Ne kloeët vâ ne vènt dee taas niks te zeien hâà. Fa tottelde en às ge tijen heum klapte, moest g'oech ewà d' an ieëne kant hove, want annes wêër g' hieëlemoël volgespikeld."

"De famiele Distel", telt 124 pag. en kost 10 euro of 403 fr. (voorverkoop tot 25 november - daarna 12 euro). Het boek kan besteld worden door overschrijving op rekening 330-0111964-80 van uitgeverij Ripova Tienen, met vermelding: De famiele Distel - L. Lecocq. Levering begin december - Gratis levering.